

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Svk/8/2022
Identifikačné číslo spisu: 4021200422
Dátum vydania rozhodnutia: 27. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:4021200422.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: E. C., narodená XX. D. XXXX, bytom v B., U. Č.. XXX, proti žalovanému: bližšie neurčené, o „preskúmanie zákonnosti zvolených postupov a všetkých uznesení“, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. decembra 2021, 15S/64/2021-29, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a.

Žalobkyni nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 30. decembra 2021, 15S/64/2021-29 postupom podľa § 59 ods. 3 zákona č. 162/2015 Z.z. (ďalej len „SSP“) odmietol podanie žalobkyne, ktorým sa táto domáhala prieskumu zákonnosti bližšie nešpecifikovaných postupov a uznesení. Krajský súd podanie žalobkyne vyhodnotil ako nezrozumiteľné, nejasné, nebolo z neho jednoznačne zrejmé ani to, koho ako orgán verejnej správy mienila žalobkyňa žalovať, z ktorého dôvodu uznesením z 30. septembra 2021, č.k. 15S/64/2021-17 vyzval žalobkyňu, aby v lehote 20 dní od doručenia predmetného uznesenia doplnila nejasné a nezrozumiteľné podanie spôsobom bližšie špecifikovaným v predmetnom uznesení. Nakoľko žalobkyňa svoje podanie predpísaným spôsobom nedoplnila, respektíve súdom vytknuté vady podania neodstránila, krajský súd aj s ohľadom na to, že pre uvedené nedostatky nemožno v konaní pokračovať, podanie žalobkyne odmietol.

2. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 170 písm. a/ SSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

II.

3. Proti uzneseniu krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

4. Vyjadrila nesúhlas so záverom krajského súdu, že jej podanie je nejasné a nezrozumiteľné, postupom krajského súdu došlo k odmietnutiu spravodlivosti (denegatio iustitiae), krajský súd konal arbitrárne, neobjektívne, uznesenie riadne nezdôvodnil, odmietol zabezpečiť dôkazy, poprel správnu žalobu a jej obsah.

III.

5. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP), po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobkyne nie je dôvodná.

6. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

7. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

8. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

9. Podľa § 55 ods. 1 SSP, podanie je úkon určený správneému súdu.

10. Podľa § 55 ods. 2 SSP, podanie vo veci samej je najmä žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, sťažnosť, kasačná sťažnosť, a ak to z povahy veci vyplýva, aj návrh na priznanie odkladného účinku.

11. Podľa § 57 ods. 1 SSP, ak tento zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a/ ktorému správneému súdu je určené,

b/ kto ho robí,

c/ ktorej veci sa týka,

d/ čo sa ním sleduje a

e/ podpis.

12. Podľa § 59 ods. 1 SSP, ak ide o podanie vo veci samej, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, správny súd uznesením vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote podľa § 58 ods. 2.

13. Podľa § 59 ods. 2 SSP, v uznesení podľa odseku 1 správny súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho doplniť alebo opraviť, a poučí o možnosti podanie odmietnuť.

14. Podľa § 59 ods. 3 SSP, ak sa v lehote určenej správnym súdom podanie nedoplní alebo neopraví, správny súd podanie odmietne uznesením; to neplatí, ak pre uvedený nedostatok možno v konaní pokračovať.

15. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho spisu mal preukázané, že

- podaním vo veci samej zo 16. augusta 2021 (nazvaným „správna žaloba“) sa žalobkyňa domáhala preskúmania cit.: „zákonnosti zvolených postupov a všetkých uznesení“, avšak bez bližšej špecifikácie tohto konania, respektíve konaní,
- krajský súd za účelom odstránenia väd predmetného podania, respektíve za účelom doplnenia neúplného podania uznesením z 30. septembra 2021, č.k. 15S/64/2021-17 žalobkyňu vyzval, aby táto v stanovenej lehote 20 dní od doručenia uznesenia nejasné podanie zo 16. augusta 2021 doplnila o označenie druhu žaloby (z podania nebolo jasné, či ide o žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy alebo o všeobecnú správnu žalobu), a to tak, že výslovne uvedie, či je jej podanie žalobou proti inému zásahu orgánu verejnej správy alebo všeobecnou správnu žalobou a tiež doplnila o označenie žalovaného, a to tak, že uvedie konkrétny orgán verejnej správy
[rovnako krajský súd žalobkyňu usmernil aj v tom smere, že pokiaľ žalobkyňa mienila podať správnu žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy, bola ďalej vyzvaná, aby uviedla aj označenie alebo opis, prípadne číslo iného zásahu orgánu verejnej správy, voči ktorému sa domáha ochrany, a to tak, že uvedie predmet prieskumu, aby bol dostatočne a nezameniteľne identifikovaný, opíše iný zásah orgánu verejnej správy, vo vzťahu ku ktorému sa domáha ochrany a uvedie následky daného zásahu, uviedla aj žalobné body, a to uvedením skutkových a právnych dôvodov, z ktorých bude vyplývať, prečo sa domnieva, že iný zásah orgánu verejnej správy je nezákonným, uviedla označenie dôkazov, ak sa ich žalobkyňa dovoľáva, uviedla návrh výroku rozhodnutia, k podaniu pripojila splnomocnenie udelené advokátovi už na spísanie správnej žaloby a zastupovanie v tomto konaní, pokiaľ sama nemá vysokoškolské právnické vzdelanie, z ktorého dôvodu bola poučená, aby k podaniu pripojila potvrdenie o uvedenom vzdelaní. V prípade, ak by mienila žalobkyňa podať všeobecnú správnu žalobu, bola zo strany krajského súdu bližšie vyzvaná, aby uviedla označenie napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia a deň jeho vydania, prípadne označenie výrokov, ktoré napáda, ak sú tieto samostatné a oddeliteľné a žaloba nesmeruje voči celému rozhodnutiu alebo opatreniu, uviedla deň oznámenia napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, uviedla dôvody žaloby, z ktorých musí byť zrejmé, z akých konkrétnych skutkových a právnych dôvodov žalobkyňa považuje napadnuté výroky rozhodnutia alebo opatrenia za nezákonné („žalobné body“), uviedla označenie dôkazov, ak ich navrhuje vykonať, sa vyjadrila, či žiada nariadenie pojednávania s poučením, že na neskoršiu žiadosť o nariadenie pojednávania súd neprihliada, uviedla návrh výroku rozhodnutia s jednoznačným uvedením toho, čoho sa všeobecnou správnu žalobou domáha, k podaniu pripojila jedno vyhotovenie napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, k podaniu pripojila splnomocnenie udelené advokátovi už na spísanie správnej žaloby a zastupovanie v tomto konaní, pokiaľ sama nemá vysokoškolské právnické vzdelanie, z ktorého dôvodu bola poučená, aby k podaniu pripojila potvrdenie o uvedenom vzdelaní],
- krajský súd zároveň správne žalobkyňu v predmetnom uznesení poučil jednak o možnosti podať voči uvedenému uzneseniu sťažnosť a jednak o následku neodstránenia súdom vytknutých väd spočívajúcom v odmietnutí podania podľa § 59 ods. 3 SSP,
- predmetné uznesenie bolo žalobkyni listinne doručené dňa 11. októbra 2021, o čom svedčí v súdnom spise na č. l. 27 založená „Informácia o výsledku doručenia listinného rovnopisu“,
- žalobkyňa na predmetné uznesenie žiadnym spôsobom nereagovala; v súdnom stanovenej lehote teda vady predmetného podania neodstránila, respektíve neúplné podanie nedoplnila,
- krajský súd následne uznesením z 30. decembra 2021, č.k. 15S/64/2021-29 podanie žalobkyne postupom podľa § 59 ods. 3 SSP odmietol.

16. Najvyšší správny súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že krajský súd postupoval správne, keď podanie vo veci samej postupom podľa § 59 ods. 3 SSP odmietol.

17. Najvyšší správny súd na úvod dáva do pozornosti tú skutočnosť, že správny súd konajúci podľa Správneho súdneho poriadku ako procesného kódexu nedisponuje neobmedzenou právomocou konať a rozhodovať v každej jednej veci, ktorá mu je predložená. Správny súd môže vo veci konať iba v prípade, ak sú splnené procesné podmienky. Jednou z procesných podmienok je aj úplnosť a perfektnosť podania vo veci samej, pričom pokiaľ určité podanie vo veci samej sa vyznačuje určitými vadami (je neúplné, nejasné, nezrozumiteľné) a bez ich odstránenia nemôže vo veci pokračovať, povinnosťou súdu je tieto vady za súčinnosti samotného účastníka konania odstrániť, respektíve umožniť, aby účastník tieto vady podania relevantným spôsobom odstránil. Pokiaľ i napriek poučeniu

účastník konania vytknuté vady v stanovenej lehote neodstráni, takéto podanie možno procesným predpisom predpokladaným postupom odmietnuť, o čom musí byť zároveň účastník konania riadne poučený.

18. V predmetnej veci sa žalobkyňa na základe svojho podania vo veci samej domáhala preskúmania zvolených postupov a všetkých uznesení, ktoré však bližšie nešpecifikovala, dokonca ako žalovaný subjekt označila jednak okresnú prokuratúru, krajskú prokuratúru a jednak generálnu prokuratúru. Z obsahu jej podania teda neboli zrejmé základné skutočnosti, ktoré by evokovali právomoc správneho súdu vo veci vôbec konať a rozhodovať. Z toho dôvodu bol súladný so zákonom postup krajského súdu, ktorý jasne a zrozumiteľne žalobkyňu vyzval na odstránenie väd podania, respektíve doplnenie neúplného podania. Pokiaľ žalobkyňa súdom predpísaným spôsobom vytknuté vady svojho podania neodstránila, respektíve na predmetnú výzvu súdu ani len nereagovala, postup súdu ktorý následne podanie žalobkyne postupom podľa § 59 ods. 3 SSP odmietol možno považovať za zákonný. Rovnako bola splnená i ďalšia podmienka, že v konaní nebolo možné pokračovať.

19. K žalobkyni namietanému denegatio iustitiae najvyšší správny súd uvádza, že zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu vo veci konať. Ak osoba uplatní svoje právo v súlade so zákonom ustanovenými podmienkami, orgány súdnej moci majú povinnosť umožniť každému, aby sa uplatnením práva zaručeného článkom 46 Ústavy Slovenskej republiky stal účastníkom konania (bližšie pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001, sp. zn. II. ÚS 14/2001, prípadne z 13. novembra 2002, sp. zn. II. ÚS 132/02). K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 07. júla 2006, sp. zn. II. ÚS 216/06). Právnym základom zákazu zneužitia práva je článok 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý ukladá povinnosť všetkým štátnym orgánom vykladať a uplatňovať ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy v súlade s ústavou, to znamená v súlade s princípmi, ktoré sú garantované v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Zákaz zneužitia práva je súčasťou princípu právneho štátu (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. marca 2014, sp. zn. 3SŽi/4/2014). Účelom článku 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky je zaručiť prístup k súdu každému, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy. Uplatnenie práva zaručeného článkom 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vymedzuje zákon.

20. Zároveň najvyšší správny súd zdôrazňuje, že právo na prístup k súdu neplatí absolútne, môže byť teda za účelom zabezpečenia efektívneho výkonu spravodlivosti obmedzené. O aké obmedzenia sa jedná vyplýva primárne z právnych predpisov majúciich procesný charakter s tým, že obmedzenie môže konkrétne spočívať napríklad v uložení primeraných časových lehôt (napríklad podľa rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci MPP Golub proti Ukrajine z 18. októbra 2005, číslo sťažnosti 6778/05 - uloženie primeraných lehôt a procesných podmienok na uplatňovanie nárokov môže podporiť správne spravovanie spravodlivosti zaistením právnej istoty a právoplatnosti a ochranou možných odporcov pred starými nárokmi, voči ktorým môže byť zložitá brániť sa z dôvodu uplynutého času), v kladení istých formálnych požiadaviek na určité typy podaní adresovaných súdu, spoplatnení súdneho konania (napríklad rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Kreuz proti Poľsku z 19. júna 2001, číslo sťažnosti 28249/95, prípadne rozsudok vo veci Stankov proti Bulharsku z 12. júla 2007, číslo sťažnosti 68490/01), v povinnom právnom zastúpení (Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku Meftah a iní proti Francúzsku z 26. júla 2002, číslo sťažnosti č. 32911/96, 35237/97 a 34595/97 napríklad uviedol, že osobitná povaha konania môže odôvodňovať použitie služieb špecializovaných obhajcov). Zároveň platí pravidlo, že obmedzenia nesmú zamedziť alebo obmedziť prístup osoby takým spôsobom alebo v takom rozsahu, aby bola poškodená samotná podstata tohto práva (napríklad rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Harrison McKee proti Maďarsku z 03. júna 2014, číslo sťažnosti 22840/07, bod 21).

21. Napadnuté uznesenie krajského súdu je tiež preskúmateľné, sú z neho zrejmé základné skutočnosti, po zohľadnení ktorých krajský súd pristúpil k odmietnutiu podania žalobkyne.

22. Z vyššie uvedených dôvodov, najvyšší správny súd kasačnú sťažnosť žalobkyne postupom podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

23. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobkyni, ktorá v tomto konaní nemala úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP). O trovách konania žalovaného súd nerozhodoval, pretože vzhľadom na nečinnosť žalobkyne pri odstránení väd podania (i napriek zo strany krajského súdu poskytnutému procesnému priestoru na ich odstránenie) žalobkyňa žalovaného riadne neoznačila a z podania žalobkyne jednoznačné označenie žalovaného jasne nevyplýva.

24. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

P o u č e n i e :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.